

Mikszáthiáda

2012 március 24. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A régi idők dolgai azért jó, hogy vannak (voltak), mert bármikor felidézhetők, azaz jelen időkben megszólíthatók, bármivel párhuzamba állíthatók, ravaszul mindenre magyarázatként szolgálhatnak.

Meg persze azt is sugalmazhatják, hogy a jelenben is minden úgy fordul, mint egykor, nincs új a nap alatt – vagy

éppen ellenkez?leg: de jó lenne, ha minden úgy lehetne, mint ?sapánk idejében. Amikor „még a só is sósabb volt”. Hogy Mikszáth Kálmán egyik kedves „apercu”-jét idézzem. Mert ebben a nagy politikai zajgásban idézzük csak föl a testes és tempós magyart, aki konflissal járt a képvisel?házba, a lakásától uszke három-négyszáz méternyire. Aki kényelmetlennek érezte volna felkelni az ágyból elalvás el?tt, s ezért egy könyvvel – történetesen egy akadémiai szakkönyvvel – csapta el a gyertya lángját. De az esze az járt villámsebesen. Mái is az ? mondataiból élünk. Ha szakácskönyvet írunk, ha a parlamenti honatyákon pihentetjük bús tekintetünket.

Valamikor a hetvenes-nyolcvanas évek avasodó közéletében gyakran emlegettük a mestert. Mert valahogy úgy éreztük: ? volt az, aki pontosan átlátta, hogy milyen is az ország lelkülete, miféle viselkedési módok képzelhet?k el, amikor egy nagy és elvtelen kompromisszum – a hatalom és a nemzet között – zsibbasztja a kedélyeket, számolja fel a távlatokat. Egy ifjú író azzal játszódik el els? regényében, hogy a Római fürd? felé d?cög a HÉV-en, és ni csak, a köpcös Mikszáth kapaszkodik mellette, hogy aztán kifaggatható legyen, hogy „hát hogy is vagy Te, Kálmán Bácsi a hatalommal, Tisza Kálmánnal, meg az öncenzúra...”. Aztán mentek az évek, forrósodott a helyzet, de Mikszáth maradt. Ha az ellenzéki hevület kiverelkedte, hogy a parlamenti választáson ne csak népfrontos jelölt indulhasson, jött a film: „Két választás Magyarországon”. Ha gondok akadtak a testvéri Szlovákiával, „tót atyafiak” – kuncogott a m?veltebb sajtó. Ha bizonyos komcsik polgári karrierjér?l áradoztak a lefizetett sajtómunkások, ironikusan motyogtuk: „Mindenki lépik egyet.” Ha valami kedvelt, de nem egészen hibátlan emberünket akartuk jellemezni, ezt mondtuk: „Nagy svihák bíz’ ?, de jól szaval.” Amikor az antiszemitizmusra fordult a szó, mindig akadt valaki, aki idézte (a kétes hitelesség?) Mikszáth-mondatot: „Antiszemita az, aki a kelleténél jobban utálja a zsidókat.”

Mikszáth kedélyessége azonban az utóbbi néhány évben mintha kevésbé ihlette volna meg a magyar közéletet, ahogy a politikai viccek is szórványosodtak, úgy csökkent az igény a Mikszáth bearanyozta anekdotizálásra is – aminek éppen az a lényege, hogy összehozza a jelen eseteit a régen megtörtétekkel: „ez éppen olyan, mint amikor...” Az elmúlt nyolc évben a düh szavai sokasodtak, és nem a kézlegyint? megbocsátás gesztusai.

Hát ma? Fülkeforradalom... devizahitel... szabadságharc... abcúg Barroso...

És a miniszterelnök a március 15-i beszédében – „Kossuth Lajos terén” és „Krasznahorka ég? várának fényében” – kétszer is megnevezte Mikszáth Kálmánt! Egyszer úgy, mint aki felidézte valaha a márciusi ifjakat. Ezzel nincs mit kezdenünk – a márciusi ifjakra mindenki emlékezni szokott, különösen az évről évre bekövetkező idusokon. Ám a szónok rövidre is zárta a történelmi hasonlatot – ezzel se lehet bajunk. Szép szavait a '48-as ifjakról a mester „Írhatta volna az '56-os pesti srácokról is”. Tekintsük ezt költészetnek, és ne anakronizmusnak.

No, de a másik idézet... „Úgy helyes, ha nemcsak erényeinket, hanem esendőségeinket is ismerjük. Mikszáth egy helyütt azt is írta, hogy a magyarnak sokkal jobb szíve van, hogysen valaha jó közigazgatása lehessen. Nem szégyelljük, hogy nagy szívünk van...” Ha csak eddig tartana a mondat, felsóhajthatnánk, no lám, no lám – egy kis egészséges önkritika humorban elmesélve. Hogy talán a megyék államosítása... esetleg... nem minden tekintetben... és különben is a parlament határozott... Mondom ezt, miután tegnap megfordultam mind a szombathelyi, mind a zalaegerszegi megyeházán, csak nem tudom, minek is hívják mára már ezeket a patinás épületeket.

Meg-megszimatolgattam az ódon, nagy tereket, ott van-e még „az a bizonyos megyei szag, ami a hajdúk dolmányán és a bizottsági tagok bekecsén”. Olvassuk el újra a Nosztyt is – ilyen vacak és ilyen élhet? hely volt a vármegye Tisza Kálmánék idejében és idejét? tegnapig... Hogy ugye a fűispánt a kormány küldte ugyan „le” a megyébe, de ott „lent” a választott hivatalok vitték a dolgokat.

A miniszterelnöki beszédírónak azért adnék egy-két „körmöst” (tudjuk, ma már a „saller” meg a „koki” a nemzetpolitika dimenziójába emelkedett fenyít? fenyegetés), mivel hogy ezt a jópofa mondatot aztán felröptette valami nemzeti pátoszba, ahelyett, hogy hagyta volna merengeni rajta a népet. Ünnepelni lehet gondolkodva is.

Elgondolkodom azon, hogy mi is, ki is lenne Mikszáth, ha ma lenne kormánypárti képviselő. Egy akkora „többségben”, mint volt akkortájt. Egy biztos, a „nemszeretem” szavazások alatt nem mehetne ki szivarozni a folyosóra, mert az ódon réz hamutartók ott vannak ugyan még az országközi ablakokban, de a füst már végleg számzartett. Füstölögni befelé lehet és ajánlatos. Mert az is nehezen képzelhető el, hogy ez a mai Mikszáth ír egy gonoszkodó rendszerszátírárt – legyen mondjuk a címe: A legújabb Zrinyiász –, azt a miniszterelnök üstöllést elolvassa, és ahelyett, hogy megorrolna (meg „minden”, ami ezzel jár...), leül az író mellé a folyosón, megvillantja a drótkeretes szemüvegét, ráteszi a „csontos” kezét a térdére, és csak ennyit mond: „Nagy kutya vagy...”

Ha meg nem, hát akkor nem. Mert a legjobb, ha azzal vigasztalja magát az író, bárhol, csak a parlamenti folyosón nem, hogy „Istenem, de nehéz okos embernek lenni!” De azért nyugodj, magyar szív: „A ferliben nincs rossz kártya.” (Pedig de mennyire, hogy van.)

Alexa Károly - magyarhirlap.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS

100 ÉVVEL TRIANON UTÁN

DVD

A trianoni gyalázatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden magyarnak látnia kell”

Ajánló

